

کارگاه آینده سازان

طرح نامه اجرای برنامه نوجوان

نهم ربیع الاول؛

استمرار نعمت امامت

این طرح نامه راهنمای اجرای برنامه ای برای مخاطب کودک و خردسال است که با محوریت «نعمت امامت» و «امیدآفرینی» طراحی شده است.

۱. عنوان برنامه

نهم ربیع الاول؛ استمرار نعمت امامت و امید

۲. مناسبت

نهم ربیع الاول؛ سالروز آغاز امامت حضرت مهدی (عج)
در متن برنامه، از این روز به عنوان روزی بسیار مهم و بافضیلت و نیز «غدير دوم» یا «غدير ثانی» یاد می‌شود.

۳. مخاطب

مخاطب اصلی این بخش از برنامه، نوجوانان هستند.
شیوه ورود به بحث نیز متناسب با روحیات و فضای ذهنی مخاطب نوجوان در نظر گرفته شده و تلاش می‌شود موضوعات حساس با روشی عقلی و منطقی و از زاویه دید افرادی که مخاطب نسبت به آنان گارد کمتری دارد، مطرح شود.

۴. رویکرد و شیوه اجرا

برنامه با فضای گفت‌وگویی و تعاملی با نوجوان پیش می‌رود. مجری مستقیماً نوجوان را مخاطب قرار داده و با طرح سؤال، حدس زدن، مشارکت ذهنی و ارائه تدریجی مطالب، موضوع اصلی را دنبال می‌کند.
محور اصلی برنامه، پرداختن به مفهوم امامت با تعبیر مختلف و سپس ارتباط دادن این مفهوم با نهم ربیع الاول و آغاز امامت امام مهدی (عج) است.

۵. روند کلی برنامه

بخش اول: شروع و فضاسازی

الف) آغاز معنوی

برنامه با شعر زیر آغاز می‌شود:

«گفتم که خدایا مرادی بفرست

طوفان زده‌ام راه نجاتی بفرست

فرمود که با زمزمه یا مهدی

نذر گل نرگس صلواتی بفرست»

پس از آن صلوات بر محمد و آل محمد و عرض سلام و احترام به مخاطبان انجام می‌شود.

ب) معرفی مناسبت

در ادامه، به مناسبت برنامه اشاره می‌شود:

- ویژه برنامه نهم ربیع الاول
- سالروز آغاز امامت امام زمان (عج)
- سپس برنامه با صلوات آغاز می‌شود.

۶. ورود به بحث نوجوان

مجری اعلام می‌کند که از این قسمت، مخاطب خود را نوجوان قرار می‌دهد و قصد دارد با او درباره نهم ربیع الاول گفت‌وگو کند. برای ورود به بحث، چند کلمه به صورت پراکنده مطرح می‌شود و از نوجوان خواسته می‌شود ارتباط میان آنها را پیدا کند.

کلمات کلیدی:

- ستون فقرات
- قطب نما
- موتور مقاومت
- قلب تپنده
- کد شناسایی

از نوجوان خواسته می‌شود حدس بزند این کلمات در توصیف چه مفهومی به کار می‌روند.

۷. کشف مفهوم اصلی: «امامت»

پس از ایجاد فضای حدس و مشارکت، مشخص می‌شود که همه این کلمات در توصیف یک کلمه پنج حرفی مذهبی به کار رفته‌اند: امامت سپس ارتباط میان تعابیر و مفهوم امامت مطرح می‌شود:

- امامت = قلب تپنده
- امامت = ستون فقرات
- امامت = موتور مقاومت
- امامت = قطب نما
- امامت = کد شناسایی

۸. نگاه اندیشمندان غربی به مفهوم امام

در ادامه، مجری تأکید می‌کند که این تعبیر، تعبیر شخصی او نیست؛ بلکه بر اساس مطالبی است که در سخنرانی‌ها، نوشته‌ها، کتاب‌ها و مقالات برخی اندیشمندان و دانشمندان غربی درباره اسلام و تشیع مطرح شده است. در متن برنامه تأکید می‌شود که برخی از این افراد مسلمان یا شیعه نیستند، اما در مطالعات خود درباره اسلام و تشیع، به جایگاه امام و امامت توجه کرده‌اند.

۹. تبیین پنج تعبیر درباره امام

الف) امام؛ ستون فقرات

توضیح ارائه شده در برنامه این است که همان‌گونه که ستون فقرات چارچوب بدن را حفظ می‌کند و بدون آن پیکر از بین می‌رود، امام نیز در نگاه مطرح شده، جایگاهی دارد که بدون آن، پیکره شیعه از هم می‌پاشد.

ب) امام؛ قطب نما

در این بخش مطرح می‌شود که امام باعث شده شیعه در طول سالیان، مسیر خود را گم نکند و در مسیر حق و حقیقت باقی بماند. امام در این تعبیر، مانند قطب نما است؛ یعنی مسیر را نشان می‌دهد و مسیر حرکت را تنظیم می‌کند.

ج) امام؛ موتور مقاومت

در این قسمت، درباره نقش امام در مقاومت شیعه در برابر ظلم صحبت می‌شود. مطابق متن برنامه، یکی از عواملی که باعث شده شیعه در طول تاریخ در برابر ظلم سر خم نکند، وجود الگوهایی به نام امام است. در این بخش، امام حسین (ع) به عنوان یکی از الگوهای مهم مطرح می‌شود؛ الگویی که ایستادگی در برابر ظلم، نپذیرفتن ذلت و ماندن در مسیر حق را آموزش داده است.

د) امام؛ قلب تپنده

در این بخش، امام به قلب تشبیه می‌شود. همان‌طور که قلب موجب زنده بودن و حرکت بدن است، امام نیز در این نگاه موجب زنده بودن، حرکت و پویایی جامعه معرفی می‌شود.

همچنین تأکید می‌شود که این مفهوم تنها مربوط به گذشته نیست و در عصر حاضر نیز با اعتقاد به امام حی و حاضر، حضرت مهدی (عج) استمرار دارد.

هـ) امام؛ کد شناسایی

در این بخش سؤال مطرح می‌شود که چه چیزی شیعه را از دیگران متمایز و قابل شناسایی می‌کند.

در متن برنامه توضیح داده می‌شود که نماز، روزه، قرآن، حج و حجاب، اگرچه مهم هستند، اما به عنوان «کد شناسایی» اختصاصی شیعه مطرح نمی‌شوند؛ بلکه آنچه شیعه را از دیگران متمایز می‌کند، امام و اعتقاد به امامت معرفی می‌شود.

۱۰. سؤال تعاملی از نوجوان

پس از توضیح تعابیر مختلف، از نوجوان سؤال می‌شود:

اگر شما بخواهید تعبیری درباره امام به کار ببرید، امام را مساوی با چه چیزی می‌دانید؟

از نوجوان خواسته می‌شود درباره پاسخ خود فکر کند و در پایان برنامه توضیح خود را بیان کند.

۱۱. ورود به بخش دوم؛ ماه ربیع الاول

در بخش دوم، بحث از طریق یک سؤال آغاز می‌شود:

در ماه ربیع الاول چه روزی مناسبت بسیار مهمی دارد که از آن با عنوان «عید غدیر دوم» یا «غدیر ثانی» یاد شده است؟

با راهنمایی مرحله‌ای، مخاطب به روز نهم ربیع الاول می‌رسد.

سپس مشخص می‌شود که مناسبت این روز: سالروز آغاز امامت امام مهدی (عج) است.

۱۲. ارتباط نهم ربیع الاول با مفهوم امامت

در این قسمت، ارتباط دو بخش اصلی برنامه برقرار می‌شود.

نهم ربیع الاول به عنوان روزی معرفی می‌شود که نعمت امامت استمرار پیدا کرد و ادامه یافت.

در متن برنامه، این موضوع با تعابیر قبلی ارتباط داده می‌شود:

● قلب تپنده

● ستون فقرات

•موتور مقاومت

•کد شناسایی

•و دیگر ویژگی‌هایی که برای امام مطرح شد

نهم ربیع‌الاول، روزی معرفی می‌شود که این نعمت با آغاز امامت امام مهدی (عج) استمرار پیدا کرد.

۱۳. امام مهدی (عج)؛ استمرار نعمت امامت

در این بخش بیان می‌شود که خداوند برای بشریت دوازده امام قرار داد و یازده امام به شهادت رسیدند.

در ادامه، امام مهدی (عج) به عنوان امام آخر و ذخیره الهی معرفی می‌شود و نهم ربیع‌الاول، روز آغاز امامت ایشان و استمرار نعمت امامت معرفی می‌شود.

۱۴. تطبیق مفهوم امامت با جامعه

در ادامه برنامه، از فضای صرفاً شعاری فاصله گرفته شده و از نوجوان خواسته می‌شود موضوع را با جامعه و اتفاقات مختلف تطبیق دهد.

سؤال محوری این بخش:

آیا امام واقعاً در جامعه نقش موتور محرک، موتور مقاومت، قلب تپنده، کد شناسایی و ستون فقرات را دارد؟

سپس نمونه‌هایی از مقاومت مردم و جامعه در برابر ظلم، تهدیدها، جنگ‌ها و توطئه‌ها مطرح می‌شود.

در متن برنامه، عواملی مانند:

•الگوگیری از امام حسین (ع)

•الگوگیری از اهل بیت

•اعتقاد به امام حی و حاضر

•باور به وجود امام زمان (عج)

به عنوان عواملی مطرح می‌شوند که مردم را در صحنه نگه داشته، موجب مقاومت و پویایی آنان شده و به جامعه کمک کرده‌اند استوار بماند.

۱۵. مفهوم امامت به عنوان عامل استواری جامعه

در این قسمت، دوباره تعابیر قبلی با وضعیت جامعه تطبیق داده می‌شوند:

• امام به عنوان موتور مقاومت

• امام به عنوان قلب تپنده

• امام به عنوان ستون فقرات جامعه

• امام به عنوان کد شناسایی

نتیجه‌ای که در متن برنامه مطرح می‌شود این است که آثار و نقش‌هایی که برای مفهوم امام بیان شده، در جامعه نیز قابل مشاهده دانسته می‌شود.

۱۶. بخش پایانی؛ شبهات فضای مجازی

در بخش پایانی، موضوع مطالب و شبهات منتشرشده در فضای مجازی درباره اسلام، امامان، اهل بیت و به‌ویژه امام زمان (عج) مطرح می‌شود.

از نوجوان خواسته می‌شود هنگام مواجهه با چنین مطالبی، در ذهن خود یک علامت سؤال ایجاد کند و درباره علت انتشار حجم زیادی از این مطالب فکر کند.

در برنامه، «شبهه» به چیزی توضیح داده می‌شود که شبیه حقیقت است و در ابتدا ممکن است حقیقی به نظر برسد.

۱۷. علت هجمه به مفهوم امامت

در متن برنامه، علت این حجم از هجمه‌ها به مفهوم امامت، اهمیت این مفهوم دانسته می‌شود.

امامت به عنوان:

• عامل مقاومت

• عامل حرکت

• عامل پویایی

• عامل استواری

• ستون فقرات جامعه

• قلب تپنده

معرفی شده و بر این اساس، تخریب این مفهوم به عنوان تلاش برای گرفتن این عامل مقاومت و حرکت مطرح می‌شود.

۱۸. حکایت پایانی؛ شهید همت

برنامه در پایان با نقل حکایتی از شهید همت به پایان می‌رسد.
در این حکایت، رزمندگان در زمان شناسایی گاهی مسیر برگشت را گم می‌کردند.
راهنمای شهید همت این بود که:

هر تا **فقدان** در **تلاش** می‌کند، **آل** در **روهای** **آود** **هستند**.
این نکته به عنوان یک معیار برای فضای مجازی و مواجهه با هجمه‌ها نیز استفاده می‌شود:

هر جا موضوعی به صورت گسترده مورد هجمه و حمله قرار می‌گیرد، باید توجه داشت که ممکن است آن موضوع، نکته‌ای مهم و ارزشمند باشد.
در پایان، مفهوم امامت به عنوان یکی از موضوعات مهمی که مورد هجمه و شبهه قرار گرفته، معرفی می‌شود.

۱۹. جمع‌بندی و پایان برنامه

جمع‌بندی نهایی برنامه بر این محور است:
نهم ربیع الاول روز استمرار نعمت امامت و آغاز امامت امام مهدی (عج) است.
در پایان بر مراقبت از این نعمت و تلاش برای از دست ندادن آن تأکید می‌شود.
برنامه با دعا برای حفظ شدن در پناه اهل بیت و امام زمان (عج)، قدردانی از نعمت امامت و صلوات بر محمد و آل محمد به پایان می‌رسد.

اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم